

SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 106.

V Ljubljani, v torek, 12. maja 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 11. maja.

Cesarjeva zahvala.

Predsednik dr. Smolka je v pričetku današnje seje zbornici naznanil, da se je predsedništvo, izvršujoč v petek storjeni sklep, včeraj poklonilo cesarju, katerega je predsednik nagovoril tako:

„Vaše c. in kr. apost. Veličanstvo!

Vašemu Veličanstvu zvesto udano predsedništvo državnega zbora je vsled soglasnega sklepa v seji dne 8. t. m. dobilo častni nalog, da se Vašemu Veličanstvu najudaneje zahvali za vzvišene očetovske namene, izražene v najvišjem prestolnem govoru, ter zagotovi neomahljive zvestobe, udanosti in ljubezni do svete osebe Vašega Veličanstva, do cesarske hiše z najponižnejšo prošnjo, naj Vaše Veličanstvo blagovoli sprejeti to izjavo državnega zbora in njegovega predsedništva.“

Na te besede je odgovoril presvetli cesar, da z zadovoljstvom vzame na znanje lojalno izjavo zbornice, da je Njegovemu srcu jako všeč soglasni sklep, vsled katerega je zbornica izrazila zahvalo cesarju za njegovo naklonjenost. Naposled je cesar naročil, naj predsedništvo izrazi zbornici zahvalo in upanje, da se bode resno lotila mnogih in važnih nalog, ki jo čakajo.

Dnevni red.

Po razdelitvi došlih vlog in peticij odgovarjal je finančni minister na neko interpelacijo zaradi obdačenja službenih doklad deželnih in občinskih učiteljev. Rekel je, da se po večkratnih razzsodbah občinski in deželni učitelji ne prištevajo k državnemu učiteljskemu osebju, katero je po dotičnem zakonu za službinske doklade oproščeno davka. Ko sta na novo vstopivša poslanca grof Belcredi in Šupuk storila obljubo, prešlo se je na dnevni red in je najprej Wrabetz utemeljeval svoj predlog

glede konkurznega reda. Poslanec Lienbacher je pri tej priliki priporočal justičnemu odseku, da naj dobrote prisilne poravnave raztegne tudi na kmetijske posestnike. Predlog je bil konečno v pretresanje in poročanje izročen justičnemu odseku.

Za njim je graški poslanec Hoffmann priporočal zakon zoper snovanje kartelov ali posebnih zvez, ki v svojo last spravljajo razno blago in mu po svoji volji določujejo ceno in ga na ta način podražujejo, kar je zlasti za revno prebivalstvo jako hudo in občutljivo, ako taki karteli zadevajo za živež potrebne reči. Priporočal je, da naj se njegov nasvet v pretresanje izroči gospodarskemu odseku. Dr. Heilsberg je omenjal, da bo imel gospodarski odsek še veliko takih in enakih reči reševati, zato je predlagal, da naj se ta odsek od 24 udov pomnoži na 36.

Dr. Lueger je v daljšem govoru pojasnoval, koliko škode prizadeva žitna in mokarska borza in vladi na srce pokladal, da kaj takega ne sme in ne more trpeti. Ljudje, ki na omenjeni borzi po samolastni volji povikšujejo ali znižujejo cene, so enako kazni vredni, kakor „Kočevarji“, ki igrajo „hoch oder nieder“, „gerad oder ungerad“. Pri glasovanju izročen je bil Hofmannov predlog gospodarskemu odseku, kateri se po nasvetu Heilsbergovem pomnoži na 36 članov.

Tretja točka dnevnega reda je bil predlog grofa Coroninija glede ustanovitve posebnega sodišča, ki naj bi preiskavalo in potrjevalo volitve državnih poslancev. Predlagatelj se je sklicaval na to, kar je o tej zadevi govoril takrat, ko je bil sprožil že prvokrat v zbornici, in je v petih minutah rešil svojo nalogo. Manj skromen je bil dr. Jaques, ki je kot drugi predlagatelj podpisan na dotičnem predlogu. On ni mogel molčati, ampak je po stari navadi govoril obširno in dolgočasno ter priporočal, da naj se predlog izroči posebnemu odseku 18 članov, ki bo imel pretresati vso premembo volilnega reda

zadevajoče reči. Ob 1/2 3. uri popoldne je predsednik sklenil sejo in prihodnjo sejo napovedal za sredo 13. t. m., ki bo zadnja pred Binkošti, da se morejo češki poslanci udeležiti slovesnega otvorjenja deželne razstave v Pragi.

Iz Hrvatske.

(Izviren dopis.)

Zdaj, ko je poravnano vprašanje med Hrvati in Madjari glede zemljiščne odveze, podal se je ban na uradno potovanje po križevske in belovarske županiji, da se prepriča na lastne oči, kako se upravlja v tej županiji. Uradni listi so že napisali cele članke o tem potovanju ter izrekli svoje mnenje, da bode ban gotovo zadovoljen z upravo v teh predelih. Bode li zares tako, osvedočili se bomo iz izjav banovih. Da bode ban zadovoljen s sprejemom, o tem ni dvoma, kajti uradni svet bode storil vse, kar se bode dalo, da le njegovemu poglavarju ugodni. Povsodi bodo sijajni sprejemi, slavoloki, bakljade in razsvetljave. Te zadeve bodo vse v redu, kajti kaj takega se dá lahko zapovedovati, pa se izvrši. Bode li narod s tem zadovoljen, to je zopet drugo vprašanje. Narod potrebuje pomoči v vsakem pogledu. Ravno v teh krajih so gospodarske razmere kaj žalostne, kmetje propadajo radi prevelikih davkov in radi nesrečnih delitev zadrug. V takih okoliščinah si ne morejo tudi mesta opomoči ter napredovati. Starodavni dve mesti Križevci in Belovar zaostajata v napredku radi nespretno izpeljanih železnic. Pri tej priložnosti se bode sevda zopet govorilo o železnici, ki bi imela vezati Belovar z Barčem in s Križevci. Storilo se bode vse, da se pridobi ban za to osnovo, katero bode pa sevda ministerstvo ogrsko po svoji volji izpeljalo tako, kakor bode zahteval interes Ogrske ne pa Hrvatske, skoravno se za zidanje omenjene železnice zahtevajo od omenjene županije veliki doneski, katere bi morala sicer država dati. Da se bode obečalo uradno mnogo

LISTEK.

Ponočni kralj.

Francoski spisal A. de Lamothe.

(Dalje.)

V letu 1788 — pred enim stoletjem — imeli so Ireci od 12 milijonov oralov zemljišča le en milijon oralov — in še ta je bil lastnina angleških rodbin.

Od tistega časa (izvemši zadnja leta) se je v posestvih malo premenilo, ker so v lasti majorata postala nepremakljiva.

A to ni še vse.

Načrt Anglije. — katoliško-keltski narod ugonobiti — je spodletel. Narod, broječ osem milijonov duš, ne uniči se od danes na jutri — a sedaj je prišel čas, ko zmagovalce grozovitih moritev (v pričo evropskih razmer) ni mogel več izvrševati. Postava, po kateri je bilo vsakemu Angležu prosto katoliškega Irea umoriti — morala se je odstraniti — a uničevanje naroda se je moralo nadaljevati. Prvi moritvi sledila je druga brez meča; vojaki neso šli domov, vstopili so pri postavnih uradih.

Grozovitost se je spremenila v hlimbo in protestantska uredništva časopisov dobila so povelja, zalezovati in izdajati Irece, katerim pa je bilo odvzeto vsako sredstvo, s kojimbi se branili krivice.

Od tega trenutja mislili so zmagovalci le na to, kako bi je bolj v mreže grozovito - previdne postave vjeli. Ni še davno, kar je angleški uradnik, primoran izreči sodbo, izrazil se: „Milujem Vas iz srca, ali postava me sili h krivici!“

Irecu je prepovedano orožje nositi — ali le imeti. Po tisoč in tisoč ovérach mu je nemogoče, pridobiti si svetá ali pospeševati obrti. Prepovedano mu je vsako sredstvo, s kojim bi si mogel svoje stanje zboljšati. Sodniki so mu protestantje. Pouk jim je odvzet. Od bornih pridelkov plačevati mu je desetino protestantskim škofom in pridigarjem. In mej tem, ko ti škofje dobivajo več nego 500.000 frankov na leto, prepušča postava plačilo katoliškega duhovnika bornemu kmetu, ter mu še nastavlja vsakojake zanjke, da bi ga nagnilo k odpadstvu! Očetom odtegujejo varstvo otrok — in ako sin odpade, dobi vse premoženje in očeta iztirajo na cesto. S kratka: Postava ima za Irea jedini stavek: Bodi protestant — ali umri!

Veliko se govori o hlapčevstvu v Rusiji, a niti senca ni proti prostosti irskih katoličanov. Kakor hitro najemnik najemnine vsled bolezni, slabih pridelkov itd., ne more plačati, — je tudi že povelje tú, naj se odstrani. — Ako se brani, pride brigada, razspé mu borno hišo, iztira njega in njegove na cesto, bodisi o dežju ali mrazu. Pravice nikjer ne najde; njegova pravica je smrt, proganstvo ali work-

house, ječa, v kateri dobi toliko hrane, da od glada ne umré, mej tem ko ga ločijo od žene in otrok, da bi ga ložje pridobili protestantizmu.

A če bi bil še tako dolgo najemnik — dokler more plačati. Tudi tega ne. Danes se lastniku zljubi in iztira ga. Njega ne varuje nobeno zagotovilo.

Naj se ne misli, da pretiravamo. Delavec se ne spodí le zato, ker najemnine ni plačal, nego pre-mnogokrat iz družih — ničevih uzrokov, iz gole sovražnosti. Danes ga spodí, ker se je bogatemu lastniku zljubilo vse polje v pašnike premeniti, jutri ga bode spodil, ker se mu bo zazdelo, da stori patrijotično delo, ako mesto katoličanov protestantske Skote vsprejema; ali pa tudi iz „dobrohotnosti“ — kakor je protestantski škof iz Tuama storil — ker Irec ni hotel svojih otrok pošiljati v protestantsko šolo.

Bodisi že uzrok kakoršen-koli — večkrat je tak, da se peró brani ga zapisati — iztiranje in grozovitost sta vedno jednaki. V letu 1846 *) je ves angleški parlament oblila rudečica, ko so se brale posameznosti takega iztiranja, pri kojem je lastnik dal vso vas uničiti, da so bila tla cesti enaka. Izgnanih je bilo 270 prebivalcev, ki so se potikali po grmovjih, da so si skuhalo malo krompirja, kajti na razvalinah svojega domovja tega neso smeli učiniti.

*) I. Kay. The social condition of the people, t. I. p. 315.

koristnega, je čisto neravna stvar, bode li se tako izvelo, to je drugo vprašanje. Na vseh doseženjih potovanjih se je marsikaj obetalo, ali izpolnilo pa le malo, ali pa nič. Morda se bo v prihodnje bolj oziralo na želje prebivalstva, ki je svoji vladi tako privrženo, da mu v tem pogledu ni primere. Skrajni čas je že v resnici, da se nekaj stori posebno za kmečko prebivalstvo, kajti drugače bomo doživeli tudi na Hrvaškem take pripetljaje, kakor v Čabi na Ogrskem, kjer se je narod vzdignil proti oblastim. Tudi pri nas kmečko prebivalstvo preveč trpi, pa ni čudno, da je v najnovejšem času postalo za vsako stvar apatično. To gotovo ni dobro znamenje, a dolžnost oblastij je, da narodu pomorejo v vsakem pogledu ter ga rešijo gotove propasti.

O nagodbi hrvatske regnikolarne deputacije z Ogrsko gledé zemljiščne odveze molče skoraj vsi listi, le „Pester Lloyd“ je pohvalil zastopnike hrvatske, kako miroljubno mislijo in kako trezno se ponašajo v takih vprašanjih. Drugi listi se pa menda sramujejo o tem obširneje pisati, kajti očitno je zmagala pri tem poslu zopet madjarska nenasitljivost. Hrvatski opozicijski listi apelirajo v tem pogledu še na sabor hrvatski, ki se ima sniti 21. maja, da razpravlja o tem vprašanju, naj vsaj on ne odobri te nagodbe in naj ne pusti celih treh milijonov goldinarjev Madjarom, ki nimajo po jasnej postavi nobene pravice do njih. V tem vprašanju bi se moral zares sabor brez obzira na svojo politiko zjediniti ter svoj imetek braniti in priboriti si ga za Hrvatsko. V tem pogledu bi moralo prenehati prijateljstvo. Ali kolikor se nam zdi, bode sabor sklenjeno pogodbo odobril brez premembe ter žrtvoval tako veliko svoto denarja za tuje interese. Gotovo večna škoda, da se bode z žulji hrvatskega naroda okoriščeval madjarski narod. Taka mejnarodna ljubezen se nam zdi prevelika in čisto nenaravna. Še huje nego gubitek omenjene svote so posledice, katere izvajajo Madjari iz popustljivosti naših zastopnikov. V istem članku, v katerem „Pester Lloyd“ proslavlja nagodbo, izrazil je že nado, da se bode tudi reško vprašanje v kratkem rešilo gotovo v korist Ogrske. Tedaj komaj je Hrvatska izgubila svojo veliko zaklado, že se raduje njen zaveznik, da bodo tudi v reškem vprašanju hrvatski zastopniki tako popustljivi, kakor v zemljiščnoodveznem. Madjari dobro računajo. Železo se kuje, dokler je vroče. S sedanjimi hrvatskimi zastopniki dalo bi se tudi reško vprašanje rešiti, zatorej je potrebno, da se postavi čim preje na dnevni red. Po nekkih znakovih se more soditi, da se bode to tudi zgodilo, in sicer morda že v kratkem času.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. maja.

Notranje dežele.

Brez adrese. V notranji politiki se še vedno vso pozornost obrača na to, kako se je zbornica po-

slancev zastrau adrese pomagala iz zadrege. Poljski liberalni listi mislijo, da je bilo to udarec za parlamentarizem. Neki večji nemški list pa piše, da je vse to bilo delo vlade. Grof Taaffe nikakor ni bil v nevarnosti, da bi se za adreso večina ne dobila, ali on ni maral vzeti večine od koder si bodi. Vlada se je rajši brez adrese pomagala, nego bi bila morala pogajati se s skrajnimi elementi. Pokazati je hotela trdno voljo, da hoče vladati le z zmernimi strankami in jo je resno volja vse storiti, da se verska in narodna vprašanja v tem zasedanju opusté. V adresni zadevi je grof Taaffe res našel izhod, da se ni govorilo o verskih in narodnih vprašanjih, ali mi smo preverjeni, da ne bode dolgo tako srečen. Kar so mislili poslanci povedati pri adresni debati, bodo pa sedaj povedali pri budgetni.

Reforme uprave na Ogrskem. Upravni odsek ogrske zbornice po dvamesečnem prestanku nadaljuje posvetovanje o reformi uprave. Do binkošti bode posvetovanja dovršil in sestavil poročilo. Po binkošti pa pride ta stvar v zbornici na vrsto. Reformi uprave resno ne bode ugovarjala nobena druga stranka, kakor skrajna levica. Pa tudi ta stranka ne bode posebno kričala, ker so se skoro vse njene agitacije proti reformi uprave ponesrečile. Sedanja uprava na Ogrskem je tako slaba, da je prebivalstvo preverjeno, da je reforma treba in da je reforma le mogoča, če se omeji avtonomija komitatov, kajti drugače ni moč izriniti korupcije, ki se je vgnezdila v upravo.

Vnanje države.

Vzhodno vprašanje. Državni finančni minister pl. Kállay je v ogrski akademiji znanosti imel govor v spomin grofu Andrassyju. O vnanji politiki pokojnikovi se je izjavil, da je bila le v tem oziru napačna, ker je Andrassy mislil na berlinskem kongresu, da se z Rusijo o vzhodnih zadevah dá kako sporazumljenje doseči. To je pa nemogoče, v orijentu si bodeta vedno Avstrija in Rusija nasprotnici. Vse kaže, da ima v tem oziru Kállay prav.

Rusija. Konverzija nekkih ruskih obligacij se ni posrečila. Baron Rothschild je že bil obljubil Rusiji potrebno posojilo z ugodnimi pogoji, ali je zahteval, da Rusija prekliče vse izjemne naredbe proti židom. V to pa car nikakor ni hotel privoliti in vsa pogajanja so se razdrila. Rusija posojila sedaj sicer ne dobi, ali v posebne denarne zadrege ne pride, ker ima še dovolj zlata na razpolago. Židje sedaj hudo pritiskajo na kurs ruskega rublja in po mnogih evropskih borzah so zadnje dni ruski papirji precéj pali, kar je naravno, ker po vseh borzah odločujejo le židje. Jedenkrat je že bil Rothschild poskusil na podoben način pritiskati na Rusijo, pa se je izgubivši nekaj milijonov kmalu premislil. Najbrž bo ravno tako tudi sedaj.

Francoska zbornica. V zbornici francoski se je predlagalo od radikalne strani, da se pomilostijo vsi izgrezniki dne 1. maja. Vlada se je odločno izrekla proti občenemu pomiloščenju, ker je neobhodno potrebno, da se kaznuje oni, ki živé od izgrediv. Vlada pa bode pomilostila vse delavce, kateri so bili k izgredivom le zapeljani. Zbornica je potem o teh predlogih prešla na dnevni red.

Cesar nemški in kralj saksonski. Kralj saksonski je nekda odločen nasprotnik cesarja Viljema. To je nedavno pokazal. Neki profesor, ki jako čista kneza Bismarcka, se je izjavil v javnem govoru, da je cesarstvo delo Bismarckovih rok. Kralj mu je takoj potem govoru dal naslov tajnega

svetnika. V Berlinu je to seveda napravilo kaj ne ugoden vtis, posebno ker ima kralj saksonski velik vpliv pri nekaterih drugih nemških vladarjih.

Bismarck. Ruski list „Denj“ misli, da bode knez Bismarck postal v državnem zboru vođa opozicije. Po njegovem vstopu v državni zbor se bodo stranke tako osnovale, kakor se še nemški vladi ne sanja. Okoli Bismarcka se bodo zbrali vsi narodno-konservativni življi, in vlada kmalu ne bode imela za seboj nobene stranke, kakor je nema avstrijska vlada. Medeni tedni nemškemu liberalizmu so že minoli. Pokazala se bode jako poučna in zanimiva slika. — Če ruski list prevelike važnosti Bismarcku ne pripisuje, pokazala bode bližnja bodočnost.

Moltke je baje zapustil nekako vojno oporoko, ki se je po smrti njegovi izročila cesarju. V tem obširnem rokopisu stari vojskovodja odsvetuje cesarju vsako ofenzivno vojno z Rusijo. Rusiji ni moč priti do živega zaradi velike obširnosti njenega ozemlja in neizcerpljivosti njenih vojnih sil. Rusija lahko vedno spravlja novih vojakov na bojišče. Ko bi prišlo do vojne z Rusijo, naj se Nemci držé defenzive, le v posebno ugodnih razmerah naj prestopijo mejo, ali daleč v Rusijo naj ne hodijo. Malo drugače naj Nemci postopajo proti Franciji, ali vojske 1870. leta tudi proti Francozom popolnoma ponoviti ne bodo mogli. Gledati bode jim, da bode glavno bojišče v Alzaciji in Lotaringiji. Nemci morajo že v miru polovico vojske svoje zbrati blizu srednje Rene. Kdo vé, če se bode cesar hotel ravnati po svetih skušenega maršala, ali bode pa tudi v vojaških zadevah sam hotel vse najbolje vedeti.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 10. maja. (Tretji red svetega Frančiška in „Slov. Narod“.) Ako vzameš, dragi čitatelj, v roko zgodovino srednjega veka in zlasti 12. in 13. stoletja, strmiš nad tedanjimi pogubonosnimi časi. Da, bili so v resnici žalostni časi! Splošna razuzdanost je vladala mej vsemi stanovi. Ljudstvo se je bilo vdalo raznim velikim pregreham; brez strahu je prestopalo božje in cerkvene zapovedi in ker je odstopilo od studenca prave, žive vere, je zapadlo vražam in krivim veram.

Pa tu je obudil Oče nebeški velikega moža, ki naj bi z besedo in dejanjem človeški rod nazaj peljal na pot pravice in resnice. Bil je to sv. Frančišek, rojen leta 1181 v Asisu.

Tega moža srce je krvavelo žalosti, da tako nesrečno ljudstvo tava po poti teme in pregrehe. Želeč mu pomagati, zapusti očetovo hišo, odpove se vsemu posvetnemu, obleče spokorno oblačilo, potuje od mesta do mesta, živi sveto in pridiguje tako goreče in pretresljivo, da pride k njemu več bogatih in plemenitih mladeničev, kateri so bili pripravljani, njega za vodnika imeti in ga v spokornem življenju podpirati. Spiše torej vodilo, ki ga je sveta cerkev potrdila, in ustanovi tako nov red na podlogi največjega uboštva. Začel se je leta 1209 in se imenuje red manjših bratov ali prvi red sv. Frančiška.

Pa ne le možje in mladeniči so hiteli pokoro delati, tudi ženski spol ni hotel zaostati. Zato je

— Ves parlament je zarudel o tem nezaslišanem činu — a ta rudečica ni ubranila niti omejila iztiranj. Kaj še! Uže l. 1858. dal je bogati lord, ud protestantskega duhovstva, iz vasi Blacksod 90 rodbin iztirati — in sicer z grozovitostjo — ki presega vsako domišljijo. A protestantski škof tuamski ga je še presegel v grozovitosti leta 1860.

Uničevanje Ircev se še vedno nadaljuje. Angleži ne moré več z mečem, ampak z gladovanjem. Pred omikano Evropo se tako iztiranje ni moglo več brezskrbno opravljati; — prišla jim je druga ideja: z gladom prisiliti je k izseljevanju. V zadnjih letih zmanjšalo se je njih število za 2 milijona — le po izseljevanju.

Znano je, v kakšnem številu se ta izseljevanja v zadnjem času vršé, a drugje komaj slutijo, da je to izseljevanje le posledica ravno tako zvite, kakor surovo-barbarske politike. Seveda Angleži so nas navadili verovati, da je Irska nesposobna rediti toliko prebivalstva! „Kaj se hoče zoper lakoto?“ opravičujejo Angležem prijazni človekoljubi. „Ali ni angleška vlada dovolj storila za nesrečneže, ki jih je brezplačno prevažala v Ameriko, da neso tu kakor v letih 1846. in 1847. gladu umirali?“

S hudobijo se opravičevati — je gotovo največja spretnost! Lakota je Angležem meč in škit; z njim tepó Irce, z njim se branijo očitani.

Vsled najvestnejših sporočil more Irska 16 milijonov ljudi preživeti; odkod torej, da niti tretjini števila ne more zadostiti.

„Izključljivo le vsled tega,“ odgovarjajo angleški časopisi, „ker je irski kmet lén, in noče delati!“

Ako je Irec v Irski lén in malomaren, kako da je v Ameriki tako neutrudljiv, delaven, zvest in varčen?!

Zato, ker v Ameriki obdeluje svoj svet; pridelek zemljišča, kojega obdeluje, je njegov. Prost je. Ima nado, da si blagostanje utrdi in premoženja pridobi.

In ako se govori o onih strašnih letih lakote, v kojih je sto in stotisoč prebivalcev od glada pomrlo; — o onih prebivalcih, ki so plevel in celo drevesno skorjo jéli, da bi se oteli strašne smrti — kedó je tú kriv? Jedino le oni brezsrčni lastniki, ki so leto za letom izganjali uboge kmete z bornih posestev, da so bogato polje premenili v pašnike svojim čredam.

A še nekaj. Ravno v času, ko je toliko nesrečnežev po cestah gladu onemagovalo, po slabih ležiščih umiralo, v predmestjih večjih mest ko senca se prehajalo in po temnih zaduhlih ulicah od glada in brezupa se krivilo v strašnih mukah, — ravno takrat rodila je Irska — njih domovina — obilnejše sadov, nego jih je trebalo, da bi bili nasičeni. In mej tem, ko so se po vesoljnem svetu nabirali milodari, da se reši umirajoča ljudstvo; ko so Francija, Španija, Italija, Amerika polne barke žita dovažale, ko sta sultan in rimski papež bogate darove poslala Irski, — v istem letu (1847) izvozilo se je iz Irse za 1.113.953.000 frankov živeža, katera svota bi bila 16im milijonom ljudi za vse leto zadostovala. Bil

jih je le polovico — 8 milijonov — po sporočilu angleškega vladnega komisarja — a ti so morali „najemnino“ plačati in ničesar jim ni ostalo za živež. „Živeti“ je katoliškemu kmetu druga pravica; prva je: plačati najemnino! — Ako mu od te kaj ostane, naj je — ako ne, naj trpi ali umrje — ali se izseli.

Plačevali so, umirali so in se izseljevali. Izseljujejo se še vedno, nesoč seboj rušino shamrocka v beraški malhi in v sreč gorko ljubezen do predrage domovine, — zraven pa tudi srd, smrtno sovraštvo do neusmiljenih tlačiteljev!

Prvo zakopljejo pod prag novega domovja — a ljubezen plamtí svetim ognjem, čakaje dneva, ki jim prinese svobodo!

V daljavi ne zabijo Irse. Ravno nasprotno. Sužnji so bili — zdaj so prosti — in prostosti želé tudi ostalim, nesrečnim bratom. V sužnosti zaspalo je sovraštvo, ko led pred solncem stajalo se je pred besedami katoliških duhovnikov: „Potrpi zaradi pravice — odpusti sovražnikom — ne sodi, in ne boš sojen!“ itd. Sedaj so prosti, sedaj ne slišijo več blagih besed, — sedaj je misliti le na osveto in osvobojo tužne domovine. In k tej svrhi ustanovljajo skrivne zveze s trpečimi brati v domovini, drug drugega spodbujajo in pripravljajo pogubne načrte, s kojimi hočejo ustanoviti „regeneracijo“ po osvobojenju očetnjave. — Gotovo, da se ne strinjamo s tacimi zločinstvenimi sredstvi toliko nesrečnega naroda — a umevna so v ljudstvu, katero je po tacem trinoštvu do skrajnosti razsrjeno. (Dalje sledi.)

ustanovil tudi zanj leta 1224 poseben red, ki se zove drugi red sv. Frančiška.

Oba reda sta se naglo širila in množila. Ko je sv. Frančišek besedo božjo oznanjujoč prehodil laške dežele, vršil se je mogočen prevrat mej popačenim ljudstvom tedanjega časa. Kar v trumah so pristopili možje in žene v prvi in drugi red.

A še več je bilo takih, ki niso mogli zapustiti sveta za zmirom in so vendar hrepeneli po popolnosti. In za te je ustanovil leta 1221 tretji red.

Neumestno se mi dozdeva naštevati in razpravljati vsa pravila tretjega reda. Opozoriti le hočem na duha, kateri je steber Frančiškovi ustanovi in kateri naj navdaja vse njegove otroke. In to je duh, ki je navdajal in vodil asiškega patrijarha, ki je odseval iz njegovih besed in dejanj: duh žive vere, plamteče ljubezni do Jezusa Kristusa, ljubezni do svete cerkve in njenega nezmotljivega pastirja in očeta. Glavna podpora tretjemu redu je duh ponižnosti in pokore, dobrotljivosti in milosrčnosti do revežev, notranje zadovoljnosti in veselja. In ravno zato, ker preveva tretji red duh sv. evangelija, razširil se je po širokem svetu kakor neukročen plamen. Predrl je vse stanove človeškega rodu in starosti. Množice gorečih kristijanov so hitele v ta red, posvetni in duhovni, kmetje in vojaki, device in vdove, možje in žene, mladeniči in starčki, rokodelci in obrtniki.

In ne le priprosti ljudje so bili to, mnogo jih je bilo mej njimi, ki so bili zavoljo svojega rodu in svojih zmožnosti imenitni in cenjeni in na visoki stopnji v človeški družbi, kardinali, škofje, Tercijari — da rabim to častljivo ime — so živeli na cesarskih in kraljevih prestolih, zastopani mej učenjaki, umetniki in vojskovodjami.

Tretji red sv. Frančiška šteje do današnjega dne sedem papežev, namreč Gregorija IX., ki je umrl na glasu svetosti, Gregorija V., Martina V., Inocencija XII., Klemena XII., nepozabljivega Pija IX. in slavno zdaj vladajočega L-ona XIII.

Število kardinalov, nadškofov, škofov in drugih imenitnih oseb, ki so živeli ali še živijo v tretjem redu, je bilo in je še dandanes veliko. Tako prištevava red svojim kardinala-dijakona Dominika Konsolinija in Henrika Njumenta, in kardinale-mašnike: Lucijana Bonaparteja, Ludovika Orelja, Manninga, nadškofa vestminsterskega in prinčasa angleškega, Janeza Simeona itd. itd. Povestnica tretjega reda nam govori o 134 cesarjih, kraljih in kraljicah, knezih in kneginjah. Mej njimi so vzhodni cesar Mihael Paleolog, slavni preded naše vladajoče rodovine habsburške Rudolf I., Karol V., njegova soproga in otroci, Filip II., španjski kralj, Ana Avstrijska, mati Ludovika XIV., Vladislav Jagelo, poljski kralj, in več prinčev njegove rodovine, kralj Janez Aragonjski, sveti Ferdinand, kralj kastiljski in vsi njegovi dvorjani, Sančo II., kralj portugalski, sv. Elizabeta ogrska, sv. Elizabeta portugalska, sv. Joana Valojska, Bela IV., Katarina, poslednja kraljica bosenska. Kraljica bavarska, Marija († 1889), je vzela redovno obleko s sabo v grob.

Devica orleanska, pesniki Dante, Kalderon in Lope de Vega, slikarji Rafajel, Mihelangelo, Murillo, fizik Galvani, so bili bratje tretjega reda. Krištofa Kolumba so pokopali v spokorni redovni obleki.

(Dalje sledi.)

Iz Prage, dne 6. maja. (Proslava 1. maja. — Kako bojujejo na Češkem pruski tolarji. — V predvečer deželne jubilejne izložbe. — Slikar Anton Chitussi †.) Praško delavstvo je v dan 1. maja posvetilo socijalni internaciji. V obče je bilo pričakovati, da bode proslava 1. maja kot delavskega praznika lepa, ogromna, da, krasneja, nego vlani. Letos je devet praških socijalnih listov, podrejenih internaciji, pozivljalo delavce v proslavljanje 1. maja na Strelskem otoku, vlani samo trije; kak razloček! Vlani je dan 1. maja obiskalo delavski tabor internacijonalcev nad 25.000 delavcev, letos ni — 1500. Vlani se je delavske zabave na Strelskem otoku udeležilo nad 45.000 delavcev, letos pa jedva 1000 oseb! Te številke najjasneje govoré. Kje tiči uzrok?

Praško delavstvo se je že naveličalo teh internacijonalnih agitatorjev. V dan 1. maja so raje pohajkovali po ulicah, da bi jim ne bilo treba prisustvovati delavskemu taboru. Vlani vladala je radost po vseh praških predmestjih in složnost, nikjer ni bilo videti, da bi delal kak delavec. V 1. dan maja letos se je povsodi delalo, izvzemši nekatere obrtne závode. Da bi se bili tovarnarji vsaj nekoliko

uprli tej proslavi, še govornice ne bi bilo o 1. maju. Takó se je pristudila praškemu delavstvu socijalna internacija, koja je hotela delavstvo izneveriti narodu in veri. Danes ima socijalna internacija v praškem in v obče v češkem delavstvu drugo uverenje in mnenje. Delavstvo je socijalistom pokazalo javno, da neče biti in postati nenarodno in protiversko.

Takó ima postopati vsak zaveden in pošten rodoljub povsodi, koder biva Slovan, in to tembolj, ker politični sovragi naši i z novi rujejo na tihem zoper slovanske narodnosti. Kako n. pr. na Češkem bojujejo pruski tolarji proti češkemu narodu, dokazuje nam društvo, kojemu je svrha ponemčiti češko Pošumavo, to je budějovijski „Böhmerwaldbund“. Podružnico tega društva imate menda tudi pri vas v Ljubljani. Kolikokrat se je proti „Osrednji Matici šolski“ pisarilo in kričalo po nemških listih, da dobiva rusko podporo, česar se pa nikoli ni dokazalo, ker ni bilo res, nasprotno pa javno priznava „Böhmerwaldbund“, da prejema podporo iz Nemčije. V svojem izkazu „večjih darov“ napominano društvo javno potrjuje te-le prispevke: Od virtemberške deželne zveze občnega nemškega „Schulverein“-a 30 gld.; od občnega nemškega „Schulverein“-a v Freibergu na Saksonskem 20 mark; od občnega nemškega „Schulverein“-a v Deubenu na Saksonskem 40 mark; od občnega nemškega „Schulverein“-a v Bonnu 80 mark; od občnega nemškega „Schulverein“-a v Kraljevci (Königsberg) na Pruskem — 200 mark itd. Vendar je gledé teh svot vzlic ogromni agitaciji na Nemškem požrtvovalnost dosti mlačna, ker se ne mogó navduševati za svrhu, s kojo hoče društvo iz dežele izriniti domače stanovništvo. Toda svota še ne odločuje, temveč dobra volja bojevati pri nas zoper češki živelj v zvezi z Nemčijo, in faktum, da se za to borbo pošilja strelivo v podobi — pruskih tolarjev.

Gledé naše deželne izložbe vlada v predvečer otvorjenja tega velikanskega podjetja živahno gibanje in življenje. Strojijo in snažijo hiše, krasijo ulice, trge, mostove itd. po vsem mestu. Za vsprejemanje ogromnega obiska iz vse Evrope in Amerike sestavljena je komisija in sicer iz občinskega zastopništva in „Meščanske besede“. V četrtek popoldne ob 3. uri pripelje se z Dunaja k otvorjenju izložbe mestu cesarja nadvojvoda Karol Ludovik s soprogo svojo nadvojvodinjo Marjeto Zofijo. Nad vhodom, skozi koji se popelje nadvojvoda v izložbo, postavljeno bode 16 trobentačev in jeden timpanist, koji bodo trobili fanfare, zložene od mojstra Dvořaka. Zvečer o polu osmih bode v „Narodnem gledališču“ slavnostna predstava opere „Asrael“.

Razstavnini koncerti, koje priredita „Umělecká beseda“ in pevska društvo „Hlahol“, razdeljeni so na dve seriji. Prva bode prirejena v prvi polovici izložbe in na vspeh teh pet koncertov bodo zastopani nastopni češki skladatelji: K. Bendl, dr. A. Dvořak, Z. Fibich, J. Foerster, Š. Chvala, J. Káan, J. Klička, K. Knittl, K. Kovařovic, P. Křižkovský, J. Malát, E. Nápravnik, J. Nešvera, V. Novotný, J. Rozkošný, B. Smetana, K. Šebor, A. Tovačovský, H. Trneček in K. Weiss. Drugi češki skladatelji bodo zastopani na nadaljnih koncertih. Shod češko-slovanskih pevskih društev vršil se bode pa od 15. do 18. maja. V 16. dan popoldne je velikanska vrtna slavnost na Zofijskem otoku, pela bodo vsa pevska društva iz Prage in okolice zbor: 1. Smetanovo „Věno“; 2. a) Foersterjevo: „Jarní slunko“, b) Javůrkovo: „Na Moravu“; 3. Bendlove: „Vojáci“; 4. Kliškove: „Naše hory“; 5. Kovařicovo: „Naše píseň, in 6. Veitovo: „Na Prahu“. Prirejena bode dalje v pokritje razstavnih stroškov efektna loterija. Izdano bode 800.000 sreček po 1 gld., na koje v dveh žrebanjih pripade 4582 dobitkov v vrednosti 200.000 gld. Prvi dobitek je vreden 100.000 gld., drugi 50.000 gld. Te efektne dobitke bode móči tudi zamenjati z gotovim denarjem po odbitku 10 odstotkov.

Da, veličajen in lep bode ta „somenj“, kakor „Bohemia“ zavistno nazivlje izložbo našo. Elektrotehniška Siemensova tovarna z Dunaja pošlje sém 500 delavcev, ter jim plača vožnjo sém in nazaj in vse stroške. Tovarnar Škoda iz Plznja jih pošlje 800, in baron Ringhofer na Smihovem kupil bode vsem svojim delavcem — teh je nad 5000! — vstopnic, da si ogledajo ta češki „Jahrmak“. Oj, lep, prekrasen bode ta češki praznik!

Domovina češka zgubila je minole dni jednega najboljših sinov svojih, sveža umetelnost naša jednega najčelnejših zastopnikov svojih in najbolj na-

darjenih umetelnikov, kajti v 1. dan maja preminol je na Kralj. Vinogradih slikar Anton Chitussi. S Chitussijem zgubili so Čehi umetelnika cenjenih umetelnih lastnosti, slikarja, čegar neobičajna nadarjenost se je spajala z globoko istinitostjo in neumorno, vzorno delavno enerzijo. Osebito s Chitussijevim trudom in vzgledom privedeno je bilo češko pokrajinsko slikarstvo iz temnih in mrtvih akademčnih tradicij na jasno, toplo solnčnino. Chitussija prevejevala je iskrena ljubezen do prirode, bil je poklican apostol te ljubezni, koja dičijo vsi njegovi slikarski umotvori. Slike njegove v prostih motivih so češke pokrajine, valoviti lan, polje in loka, v popredji volčji mak, v ozadji temni gozd, nad vsem pa mir in sinje nebo, ki ogreva vsakemu srce. S plamtečo ljubeznijo do prirode in resnice družila se je pristna ljubav do uboge češke domovine, koja je pokojnik tako strastno ljubil; tega rodoljubja ni tajil nikoli kot umetelnik tudi na tujem. Tacih móž je zdaj na Češkem le malo! Bil je povsem pravi móž, ves človek, ves umetnik!

Anton Chitussi se je porodil l. 1847 v Ronovem nad Dobravko na Češkem. Postati bi bil moral inženér, toda izvolil si je l. 1865 slikarski stan. Prvi njegovi učitelji bili so A. Lhota in M. Trenkwald na praški akademiji (1866—1867), pa Anschütz (1868—1869) v Mnihovem. Leta 1879 se je preselil v Pariz, in tu stoprav se je mojstersko izuril v svetovno znani šoli francoskih slikarjev zajedno s pokojnim slovenskim slikarjem J. Šubicem med prvimi francoskimi mojstri.

A. Chitussi bil je skoro preveč marljiv in plovit, po letu in po zimi; mir in zadovoljnost svojo našel je samo v delu. V polni svoji močatosti, na višini svojega umotvorstva pal je kot vojak na bojišču. Delal je do poslednjega vzdih. Umrl je v službi umetelnosti. Bodi mu lahka in draga ta češka zemlja, koja je ljubil takó odkritosrečno!

Dnevne novice.

(Rimski grobi.) Iz Krškega se nam poroča: Znani poznavalec rimskih grobov, g. Pečnik, je meseca aprila na krškem polju odkril zopet nad 50 grobov. Kopal je na levo stran rimske ceste od Novoduna proti Sisku. V grobeh so bili zakopani celi mrličji iz 4. stoletja, iz časa Konstantina in njegovih sinov. V tem ima g. Pečnik mnogo skušnje in spretnosti, da mu je malokdo enak. V teh grobeh je našel več znamenitih starin, kot: lepe igle, fibule, kakeršnih je g. Pečnik izkopal že ogromno število, dalje velik srebrn prstan, neko čudno bodalo s koščenim držajem, rimsko ključavnico, kakeršne še nima ljubljanski muzej, bronast lonček, z bronastim pokrivalom, kakeršne so Rimljani rabili za črnilo, več zapestnic, kakeršne so nosile Rimljanke, dve steklenici, več lončenih posod, tri uhane in več drugih drobnarij. Enake stvari iz 4. stoletja so redke, največ tacih starin ima ravno ljubljanski muzej. G. Pečnik je odkril tudi rimski vodnjak, 7 metrov globok, 1,5 metra širok, v katerem je bilo nekaj živalskih kostij. Vodnjak je bil v sredi starega rimskega mesta. Pri enem mrličju je bilo okrog glave 9 novcev, pri drugem je bil novc cesarja Konstanca z napisom: Hoc signo victor eris. G. Pečnik pač zasluži priznanja in potrebne podpore.

(Zatiški cestni odbor) je izvolil za načelnika g. Antona Stepic-a, trgovca v Višnji gori, in za namestnika Josipa Stermole-ta, posestnika na Viru.

(Za napravo vodovoda v Senožečah) je deželni odbor kranjski dovolil 500 gld. podpore iz deželnega zaklada. Občinski odbor senožeški je namreč sklenil, da se napelje voda še iz jednega studenca, ki je precej oddaljen od Senožeč, ker po dozdajnem vodovodu, kateri je bil pred 10 leti napravljen, ni pritekalo dovolj vode.

(Na Črnučah) je bil dne 8. maja izvoljen za župana g. Janez Vilfan, za svetovalce pa gg. Učitelj Josip Gregorin, Tomaž Kecelj in Matej Čibašek.

(Kranjsko društvo za varstvo lova) je imelo v nedeljo zvečer osnovalni zbor. Za načelnika je izvoljen Viktor Gallé, za namestnika dr. Tavčar, za odbornike: Otomar Bamberg, grof Alfonz Auersperg, Adolf Gallé, Fr. Regoršek, grof Rudolf Margheri, Karol Luckmann, dr. Račič, stotnik Kavčič, gozdarska mojstra Hanuš in Schanta.

(Strela) je dne 4. t. m. udarila v zvonik javorske podružnice v moravski občini; cerkvenik, ki je bil

ravno med nevihto v zvoniku, je poškodovan. Škode je do 300 gl.

(Tretja skupščina „Zaveze slovenskih učit. društev“) bude o binkošnih 1891. l. v Trstu. — A. Koncert dne 16. maja 1891. l. v prostorih pri Bergarju, Belvedere pod gradom. Začetek ob 8. uri zvečer. Vspored: 1. a) Titl: Uvodnica po slovanskih motivih, b) Eilenberg: Koncertna mazurka, svira vojaška godba. 2. a) Dr. G. Ipavec: Zavezna, unisono s spremljevanjem orkestra. b) A. Förster: „Naše goré“, mešani zbor. 3. a) Kremser: Biserji iz Lanerjevih valčkov, b) Bisit: Spomini na opero „Carmen“, svira vojaška godba. 4. a) Nedved: „Moj dom“, moški zbor. b) H. Volarič: „Pogovor z domom“, mešani zbor. 5. Rosenkranz: „Moja Avstrija“, fantazija za rog s spremljevanjem orkestra. 6. A. Förster: „pobratimija“, moški zbor. 7. a) Blaschke: Slovanska koračnica, svira vojaška godba. b) Gilet: „Loin du Ball“, medigra v kvartetu za godala. 8. a) Dr. G. Ipavec: „O moja Avstrija“, b) dr. G. Ipavec: „Pozdrav“, mešana zbor. 9. Kahané: „Turška Podoknica“, svira vojaška godba. 10. a) D. Jenko: „Naprej“, moški zbor. b) J. Haydn: „Cesarska pesem“, unisono s spremljevanjem orkestra. Vstopnina za neude: oseba plača 40 kr., obitelj 1 gold. B. Sv. maša v nedeljo dné 17. maja 1891. l., ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Antona nov. Pela se bude A. Nedvedova maša „Slava Stvarniku“. C. Istega dné po sv. maši „Glavni zbor“ v prostorih pri Bergarju, Belvedere, pod gradom. Vspored, kaker ga bodo določili delegatje. D. Ob 1½ uri popoldne banket. E. Po banketu izlet v Miramare.

(Utonil) je, kakor se poroča iz Črnomlja, dné 3. t. m. 17 letni Anton Ušaj iz goriškega okraja. Imenovani dan so se namreč v čolnu peljali po Kolpi trije zidarji na hrvaško stran. Ker neso znali veslati, zibal se je čoln; dva delavca skočila v vodo ter se rešita, Ušaj pa se zvrne s čolnom čez jez ter utone.

Raznoterosti.

— Iz Belegagrada se poroča: V kratkem se poročita dva srbska ministra, in sicer ministerski predsednik Pašić z bogato Tržčanko, finančni minister Vučić pa s hčerjo belgrajskega veletržca Tersibašića.

— Veliki vasi. Po zadnjem ljudskem števljenju ima vās Zaborze v pruski Šleziji 16.234 in vās Langenbielov pa 15.860 prebivalcev.

— V aprilu se je potopilo 106 ladij, mej njimi 88 jadernikov in 18 parnikov. Utonilo je pri tem vkupe 190 oseh.

— Nedolžni obsojenec. V Memlu so pred štiridesetimi leti obsodili nekega mesarja dvojnega umora. Zatoženec je tajil, ali proti njemu so se naveli taki dokazi, da se je sodišče preverilo, da je kriv. Predno so ga usmrtili, je pobegnil iz ječe in nikdo ni ničesa več zvedel o njem. Čez več let je spoštovan meščan na smrtni postelji povedal, da je on pravi morilec, mesar je pa bil po nedolžnem obsojen. Sedaj so po raznih listih razglasili, naj se vrne mesar, ker se je njegova nedolžnost dokazala, ali več let so ga zastoj čakali. Pred nekaterimi dnevi se je pa v veliko začudenje vseh pripeljal na angleškem parniku „Star“.

Telegrami.

Dunaj, 12. maja. V budgetnem odseku zbornice poslancev je vladni zastopnik govoril o kroženju solinskih listov in obra-

čunjanju mej njimi in državnimi bankovci, ter je izjavil, da se ohrani obračunanje. Čuditi se ni treba, da so se pomnožili državni bankovci, ker se je potreba cirkulacijskih sredstev jako povečala. Vlada pri vravnavi državnih bankovcev vedno gleda na to, da se nepoštena spekulacije ne začno in da se z neopravičenim prihranjenjem obresti ne pomnože državni bankovci tako, da bi slabo vplivali na narodno gospodarstvo. — Začele se bodo tudi priprave za vrenje valute, pri čemer se bude sukcesivno postopalo. — Poslanec Menger je predlagal, da se vlada naprosi, da preudarja, če bi ne ugajalo konvertovanje petodstotne avstrijske papirne rente na primeren način.

Dunaj, 12. maja. Nadvojvodinji Mariji Valeriji predstavili so se danes veleposlaniki, poslaniki njih soproge in drugi diplomatje. — Cesaričinja vdova Štefanija semkaj prišla.

Dunaj, 11. maja. Poslanec Luzzatto in tovariši so nasvetovali italijansko vseučilišče ali vsaj pravno akademijo v Trstu. — Tiskarski strijk še traja. Število štrajkovcev znaša 3000.

Praga, 11. maja. Dne 14. t. m. se pripeljajo ministri baron Pražak, baron Gautsch, marquis Bacquehem in vitez Zaleski.

Praga, 12. maja. Pri volitvah v okrajni zastop v Karlinu voljenih je 7 Staročehov in 3 Mladočehi. Sedem mladočehskih kandidatov v skupini kmetskih občin je ostalo v manjšini.

Belgrad, 11. maja. Govori se, da so v Krajevi prijeli morilce ministra Belčeva; glava zarote je bil nekda bivši kapitan Uzunov.

Pavija, 11. maja. Reki Pad in Tičin še vedno naraščata; bojé se povodnji.

Tokio, 12. maja. Ruskega prestolonaslednika je blizo Kyota neki Japonec z mečem ranil. Poškodba ni nevarna za življenje.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrejujoče zdravilno sredstvo. — Cena steklenici 10 kr. (300—86)

Tujci.

10. maja.

Pri **Maliču**: Brüll z rodbino, Singer, Benedek, Rosenberg, Benedikt, Spielman, John, Kohn in Stein, trgovci; Felbinger, Rosenberg in Hoffmeister, zasebniki; Geltman in Vest, potovalec, z Dunaja. — Heixner, trgovec, in Waldman, potovalec, iz Prage. — Fuchs, c. in kr. stotnik konjice, iz Budimpešte. — Terpotez, vodja, iz Trbovelj. — Weiss, trgovec, iz Siska. — Fürst, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Halmel, c. in kr. stotnik, iz Ljubljane. — Macarada iz Trsta. — Štefan Claner pl. Engelshofen, c. in kr. nadporočnik, s soprogo, iz Pulja.

Pri **Stonu**: Valduga, c. in kr. polkovnik, iz Grada. Pollak, trgovec; Bössner, osrednji nadzornik; dr. Stiassny, kemik; Muby, c. in kr. mornariške komisije pristav, z Dunaja. — Baron Albori, veletržec, iz Trsta. — dr. Burger s soprogo, in Loy, župan, iz Kočevja. — Moline iz Tržiča. — Roš, posestnik, in Peklar, župnik, iz Hrastnika. — Stuzin iz Celovca.

Pri **avstrijskem caru**: Gaber, pristav, iz Pulja. — Zagorjan, poštar, iz Cerknice.

Pri **bavarskem dvoru**: Kramar, gostilničar, iz Celovca. — Peris, vinotrižec, iz Jaske. — Debeve, kmetovalec, iz Bočje Vasi. — Franc in Ana Müller iz Grada.

Pri **Južnem kolodvoru**: Ogrine, mesar, iz Domžar — Haaring, logar, iz Št. Petra.

Umrli so:

9. maja. Jera Skamovec, gostija, 52 let, Kravja dolina 11, demencia senilis.

10. maja. Peter Štefanič, tkalec, 46 let, Ulice na Grad 12, jetika.

V bolnišnici:

8. maja. Ivan Korn, pivovar, 45 let, Brighova bolezen — Frančiška Eržen, natakariča, 24 let, osteo myrlitis.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.		734.2	9.6	brezv.	megla	
11. 2. u. pop.		733.7	21.2	sl. svzh.	oblačno	0.0
9. u. zveč.		734.6	14.8	sl. vzh.	del. jasno	

Srednja temperatura 15.2°, za 2.1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

12. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	91	glđ	75	kr.
Srebrna 5% po 100 " 16%	91	"	75	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	40	"
Papirna renta, davka prosta	102	"	10	"
Akcije avstr.-ogerske banke	1000	"	—	"
Kreditne akcije	297	"	50	"
London	118	"	60	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleonid.	9	"	35 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	55	"
Nemške marke	57	"	82 1/2	"

Najiskrenejšo in presrečno zahvalo

vsem cenjenim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam ob smrti iako ljubljenega očeta, oziroma tasta in deda, gospoda

Alekseja Pavlina,

posestnika in veletržca,

na tako presrečen način skazali svoje sožalovanje, zlasti pa velečastiti duhovščini, gospodom pevcem in vsem onim, ki so podarili lepe vence in se blagovoljno udeležili pogreba.

Podbrezje, dné 9. maja 1891.

(1) **Žalujoči ostali.**

Julija Leopold - Mikesch,

— babica, —

stanuje sedaj na Marije Terezije cesti št. 5, pritličje, v dr. Staré-tovi hiši. (2-1)

Preselitev prodajalnice.

Vsled poslovnih razmer in da si olajšam poslovanje, opustim sedanjo prodajalnico na Starem trgu št. 11 in imam odslej

prodajalnico in trgovino le na Dunajski cesti št. 22,

kamor naj cenjeni naročevalci pisma adresujejo in kjer vsprejemam naročila.

Zahvaljujem se slavnemu občinstvu za dosedanjo naklonenost ter se i nadalje priporočam. — Velespoštovanjem

Anton Zorec,
trgovec,

(3-1)

Zahvala in priporočilo.

Vsem svojim cenjenim gostom v moji dosedanji gostilni „Pri Francelnu“ izrekam prisrečno zahvalo za mnogobrojni obisk ter istim, kakor sploh slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel staroznano gostilnico

Pri Tomelšku
(ali Lojzetu)

na Sv. Jakopa trgu št. 11.

Točil bodem pristna, dobra delenjska, hrvaška, črna istrska vina in Kozlerjevo pivo, ter postregel z okusnimi jedili po nizki ceni. Za tujce, kateri hočejo prenočiti, pripravljene bodo za nizko ceno čedne postelje.

Za mnogobrojni obisk se spoštljivo priporočam

Franjo Rozman,
gostilničar.

(4-1)

Sargove glicerinove specialitete.

Odkar sta izumila glicerinove specialitete F. A. Sarg in Karol Sarg, rabi jih Njeno Veličastvo cesarica in drugi udje cesarske naše rodovine, kakor tudi mnoge tuje knežje rodbine. Te specialitete priporočajo: prof. baron Liebig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, cesarski svétnik pl. Scherzer itd. itd. dvorna zobozdravnika Thomas na Dunaji in Meister v Gothi itd.

Glicerinovo milo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr., v škatljici 65 kr., v deščicah po 3 koške vkupe 90 kr., v škatljici po 3 koške 60 kr.

Medeno glicerinovo milo v zavitku po 3 koške 60 "

Tekoče glicerinovo milo v steklenici 65 "

(Najboljše sredstvo za razkave noge in nečisto polt.)

Glicerinova ustna krema v steklenici 50 "

Glikoblast (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lisajev itd.) v steklenici gl. 1.—

Toaletno karbol-glicerinovo milo v zavitku po 3 koške 1.20 "

KALODONT, glicerinova zobna krema po —.35

(Izvrstno sredstvo za lepe svitle zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah.

(31)